

AI WSPIERAJĄCE UCZENIE SIĘ – INFORMACJA ZWROTNA, CZYTANIE I KOMUNIKACJA UCZNIÓW

Andrzej Pyszka
Miejski Ośrodek Edukacji Nauczycieli w Bydgoszczy
ul. Jana III Sobieskiego 10
85-060 Bydgoszcz
andrzej.pyszka@moen.edu.bydgoszcz.pl
Szkoła Podstawowa nr 30 im. Szarych Szeregów
z Oddziałami Dwujęzycznymi w Bydgoszczy

Abstract. *This paper examines the role of artificial intelligence in supporting the learning process, with particular emphasis on Microsoft Learning Accelerators. The study is based on an analysis of Microsoft educational resources, the Polish computer science curriculum, and selected OECD and UNESCO documents. The findings suggest that AI-based tools can support reading, information literacy, and communication skills while maintaining the central role of the teacher in the educational process.*

1. Edukacja wobec rozwoju sztucznej inteligencji

Jeszcze niedawno rozmowy o sztucznej inteligencji w edukacji dotyczyły przede wszystkim automatyzacji oraz generowania materiałów dydaktycznych. W centrum uwagi znajdowały się chatboty, generatory prezentacji, testów czy grafik. Obecnie coraz większą uwagę zwracają rozwiązania wykorzystujące AI do wspierania samego procesu uczenia się.

Szkoła funkcjonuje dziś w środowisku charakteryzującym się dużą dostępnością informacji cyfrowych. Uczniowie korzystają z wielu źródeł wiedzy oraz codziennie stykają się z dużą liczbą komunikatów medialnych. W takich warunkach szczególnego znaczenia nabierają umiejętności wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej oceny informacji. Zwracają na to uwagę zarówno OECD w ramach badań PISA, jak i UNESCO w koncepcji Media and Information Literacy, podkreślając znaczenie kompetencji informacyjnych i krytycznego myślenia w społeczeństwie cyfrowym.

2. Umiejętności potrzebne do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym a podstawa programowa

Znajduje to odzwierciedlenie również w podstawie programowej kształcenia ogólnego z informatyki. Dokument podkreśla znaczenie rozwiązywania problemów, analizy danych, rozwijania myślenia komputacyjnego oraz odpowiedzialnego wykorzystywania technologii informacyjno-komunikacyjnych. Uczeń powinien być przygotowany do funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym, w którym istotne staje się nie tylko wyszukiwanie informacji, ale także ich ocena, interpretacja i praktyczne wykorzystanie.

Współczesna edukacja coraz wyraźniej akcentuje potrzebę rozwijania samodzielności uczniów, wspierania ich w analizowaniu informacji oraz kształtowania kompetencji niezbędnych do uczenia się przez całe życie.

3. AI wspierająca proces uczenia się

W tym kontekście interesującym kierunkiem rozwoju edukacyjnych zastosowań AI są rozwiązania wspierające nauczyciela w monitorowaniu postępów ucznia i udzielaniu informacji zwrotnej. Przykładem są Microsoft Learning Accelerators dostępne w środowisku Microsoft 365 Education. Jest to zestaw narzędzi wykorzystujących elementy sztucznej inteligencji do wspierania czytania, komunikacji, wyszukiwania informacji oraz pracy projektowej.

Ich głównym zadaniem nie jest generowanie treści, lecz wspieranie procesu uczenia się poprzez analizę danych dotyczących aktywności ucznia oraz dostarczanie nauczycielowi i uczniowi dodatkowej informacji zwrotnej.

4. Reading Progress – wsparcie rozwoju czytania

Jednym z najbardziej rozpoznawalnych modułów jest Reading Progress. Narzędzie umożliwia analizę płynności czytania, tempa pracy, poprawności odczytu oraz identyfikację fragmentów tekstu sprawiających uczniowi trudność. Z perspektywy nauczyciela szczególnie istotne jest to, że pozwala ono szybciej zauważyć obszary wymagające wsparcia i lepiej planować działania dydaktyczne.

Nie oznacza to zastępowania nauczyciela automatyczną oceną. Znacznie ważniejsze jest zwiększenie ilości informacji zwrotnej dostępnej podczas procesu uczenia się. W praktyce szkolnej trudno monitorować postępy wszystkich uczniów z jednakową dokładnością. Narzędzia wykorzystujące AI mogą wspierać ten proces poprzez dostarczanie dodatkowych danych ułatwiających diagnozowanie trudności i obserwowanie postępów.

5. Search Coach i rozwijanie kompetencji informacyjnych

Interesującym rozwiązaniem są również Search Coach i Search Progress. Narzędzia te wspierają rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji oraz analizowania procesu ich pozyskiwania.

W warunkach łatwego dostępu do ogromnych zasobów cyfrowych problemem często nie jest brak informacji, lecz ich nadmiar oraz trudność w ocenie wiarygodności źródeł. W tym kontekście umiejętność formułowania trafnych zapytań i krytycznej analizy wyników wyszukiwania staje się jedną z ważniejszych kompetencji rozwijanych w szkole.

Z dydaktycznego punktu widzenia rozwiązania tego typu mogą stanowić wsparcie dla edukacji medialnej i informacyjnej, której znaczenie systematycznie wzrasta.

6. Speaker Progress i komunikacja uczniów

Kolejnym przykładem wykorzystania AI w edukacji jest Speaker Progress wspierający rozwój kompetencji komunikacyjnych. Narzędzie analizuje między innymi tempo wypowiedzi, płynność mówienia oraz częstotliwość stosowania słów-wypełniaczy.

Takie rozwiązania mogą być wykorzystywane podczas przygotowywania prezentacji, wystąpień publicznych czy projektów uczniowskich. Uczeń otrzymuje dodatkową informację zwrotną dotyczącą swojej wypowiedzi, natomiast nauczyciel zyskuje możliwość bardziej systematycznego monitorowania rozwoju kompetencji komunikacyjnych.

7. Rola nauczyciela w edukacji wspieranej przez AI

Rzecz w tym, że rozwój narzędzi wykorzystujących sztuczną inteligencję nie zmienia podstawowego faktu, że kluczową rolę w procesie edukacyjnym nadal odgrywa nauczyciel. Technologie mogą wspierać analizę postępów, organizację pracy czy indywidualizację nauczania, jednak nie zastępują relacji nauczyciel–uczeń ani profesjonalnego osądu pedagogicznego.

Z perspektywy nauczyciela istotne jest, że narzędzia te nie eliminują potrzeby indywidualnej rozmowy z uczniem, lecz mogą dostarczać dodatkowych danych wspierających proces diagnozy i planowania dalszych działań dydaktycznych.

To nauczyciel interpretuje informacje, rozpoznaje potrzeby ucznia, buduje motywację do nauki i tworzy środowisko sprzyjające rozwojowi. Dlatego istotnym wyzwaniem staje się nie samo wprowadzanie AI do szkół, lecz świadome i odpowiedzialne wykorzystywanie jej możliwości.

8. Zakończenie

W warunkach dynamicznych zmian technologicznych szkoła pozostaje miejscem rozwijania samodzielnego myślenia, odpowiedzialności oraz umiejętności świadomego funkcjonowania w społeczeństwie informacyjnym. Narzędzia wykorzystujące sztuczną inteligencję mogą wspierać ten proces, dostarczając dodatkowej informacji zwrotnej oraz pomagając w monitorowaniu postępów uczniów. Ich skuteczność zależy jednak przede wszystkim od sposobu, w jaki zostaną wykorzystane w praktyce dydaktycznej.

Literatura

1. Microsoft Learning Accelerators. Microsoft Education.
2. Microsoft Learn. *Introduction to Learning Accelerators*.
3. *Introducing Microsoft Learning Accelerators*. Microsoft Education Blog.
4. Ministerstwo Edukacji Narodowej (2017). *Podstawa programowa kształcenia ogólnego z komentarzem. Informatyka. Szkoła podstawowa*. Warszawa: MEN/ORE.
5. OECD (2023). *PISA 2022 Assessment and Analytical Framework*. Paris: OECD Publishing.
6. UNESCO. *Media and Information Literacy (MIL)*.